

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG4950095

ชื่อโครงการ : โครงการ “การพัฒนาเครือข่ายโฮมสเตย์ในเขตอีสานใต้”

ชื่อนักวิจัย : ไพฑูรย์ นิยมมา 1, ธวัชชัย ทิมชุมหะเถียร 2, ตามธรรม จินากุล 3,
นิยม ประทุมมา 4, ธัญเทพ พรหมสอน 5
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

E-mail Address : toon@sut.ac.th

ระยะเวลาโครงการ : วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2549 - วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2550

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับโฮมสเตย์ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ การพัฒนาเครือข่ายโฮมสเตย์ และการพัฒนายุทธศาสตร์พึ่งพาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยทำการศึกษากับกลุ่มโฮมสเตย์ในเขตอีสานใต้ทั้งกลุ่มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์จากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกลุ่มอื่นๆที่ยังไม่ได้รับการรับรอง

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากแหล่งปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยการสังเกต สัมภาษณ์ พบปะพูดคุยกับผู้นำโฮมสเตย์หรือบุคคลที่ถือว่าเป็นตัวแทนของโฮมสเตย์ต่างๆ (key informant) พร้อมทั้งจัดสถานการณ์เพื่อกระตุ้นให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ระหว่างสมาชิกของโฮมสเตย์ต่างๆ ในเขตอีสานใต้ ด้วยการจัดสัมมนาเป็นเวลา 3 วัน 2 คืน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เป็นหลัก

จากการศึกษาพบว่าโฮมสเตย์ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้งสิ้น 26 แห่ง ในจำนวนดังกล่าวมี 13 แห่งที่ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์จากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาซึ่งตั้งอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา 8 แห่ง และจังหวัดอุบลราชธานี 5 แห่ง ในจำนวน 26 แห่งนี้สามารถจำแนกลักษณะเด่นๆ ที่เป็นลักษณะร่วมได้เป็น 4 ลักษณะ คือ 1) เป็นโฮมสเตย์ที่มีวิถีชีวิต แหล่งโบราณคดีเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว มีผลิตภัณฑ์พื้นบ้านเป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว 2) เป็นโฮมสเตย์ที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ที่มีภูมิประเทศที่สวยงาม อากาศบริสุทธิ์ สงบเงียบ เหมาะสำหรับการท่องเที่ยวพักผ่อน ชมความสวยงามของธรรมชาติ หรือศึกษาระบบนิเวศของผืนป่าธรรมชาติ ชมสัตว์ป่า ดูนก ตกปลา 3) เป็นโฮมสเตย์ที่มีสัตว์เลี้ยงเป็นจุดเด่น มีกิจกรรมเกี่ยวกับสัตว์ในการจูงใจนักท่องเที่ยว และ 4) เป็นโฮมสเตย์ที่สามารถเดินทางไปเที่ยวประเทศเพื่อนบ้านได้ ชมวิถีชีวิตของชาวบ้านของประเทศเพื่อนบ้าน สำหรับปัญหาของโฮมสเตย์ในเขตอีสานใต้นั้น พบว่าส่วน

ใหญ่ขาดการประชาสัมพันธ์ตนเอง ต้องการความช่วยเหลือด้านการประชาสัมพันธ์ เช่น จัดให้มีเอกสารของโฮมสเตย์ในเขตอีสานใต้ วิธีดีเพื่อการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนเว็บไซต์ ที่เป็นของกลุ่มโฮมสเตย์ในเขตอีสานใต้ ความรู้ด้านการต้อนรับ การบริการนักท่องเที่ยวให้ประทับใจ การพัฒนาอาชีพ

สำหรับการพัฒนาเครือข่ายโฮมสเตย์ในเขตอีสานใต้นั้น พบว่ามีเฉพาะกลุ่มโฮมสเตย์ในเขตจังหวัดนครราชสีมาเท่านั้นที่ก่อตัวเป็นเครือข่ายภายในจังหวัด ส่วนจังหวัดอื่นๆ แต่ละจังหวัดไม่พบว่ามีเครือข่ายระหว่างกลุ่มของโฮมสเตย์ และไม่พบว่ามีเครือข่ายของโฮมสเตย์ระหว่างจังหวัดด้วยเช่นกัน แม้ว่าจะมีการจัดสัมมนาที่ช่วยให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้สร้างความรู้จักคุ้นเคยระหว่างกันก็ตาม แต่ด้วยระยะเวลาการสัมมนาสั้น และผู้เข้าร่วมสัมมนาบางคนไม่ใช่ตัวแทนหลักของโฮมสเตย์ จึงยังไม่เกิดความเป็นเครือข่ายระหว่างกลุ่มโฮมสเตย์ในเขตอีสานใต้ขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าหากจะสร้างเครือข่ายโฮมสเตย์ในเขตอีสานใต้ ควรมีกิจกรรมเพื่อการเสริมสร้างเครือข่าย ดังนี้ 1) ควรให้จัดให้มีการพบปะพูดคุยกันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสมาชิกในเครือข่าย 2) จัดให้มีคณะกรรมการของเครือข่าย โดยแต่ละกลุ่มโฮมสเตย์ คัดเลือกตัวแทนส่งไปเป็นตัวแทนกลุ่ม 3) มีการร่างข้อตกลงร่วมกันในลักษณะของธรรมนูญเครือข่าย 4) มีเอกสารประจำเครือข่ายเพื่อแจ้งความเคลื่อนไหวของแต่ละโฮมสเตย์ 5) มีการรายงานสรุปการดำเนินงานประจำปีของเครือข่าย 6) ควรจัดทำเว็บไซต์และ วิธีดี เพื่อแนะนำเครือข่าย และ 7) มีกิจกรรมร่วมในลักษณะการสัมมนาสัญจร

การพัฒนายุทธศาสตร์พึ่งพาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้สู่ความยั่งยืน นั้น พบ 4 ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา คือ 1) เก็บรวบรวมข้อมูลชาวต่างประเทศที่แต่งงานกับสตรีในภาคอีสาน แล้วจัดทำเอกสารแนะนำโฮมสเตย์แจกจ่ายไปยังบุคคลดังกล่าว น่าจะช่วยให้ชาวต่างประเทศรับรู้และเข้ามาพักในรูปแบบโฮมสเตย์มากขึ้น 2) มีชาวต่างประเทศที่เข้ามาพักที่โฮมสเตย์ที่ชะชอมทุกปีติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปีแล้ว เป็นช่องทางหนึ่งในการประชาสัมพันธ์ให้ชาวต่างประเทศเข้ามาพักในรูปแบบโฮมสเตย์มากขึ้น 3) การจัดกิจกรรมเพื่อการประชาสัมพันธ์ให้กับชาวต่างประเทศ ณ โฮมสเตย์ที่ใดที่หนึ่งที่เหมาะสม 4) เปิดช่องทางการท่องเที่ยวไปยังประเทศลาว ณ จุดโฮมสเตย์ลาดเจริญ ท่าลี่ และประเทศเขมร ณ จุดผ่านแดน บ้านละลม โดยการสำรวจจุดเด่นของประเทศลาวและ เขมรในจุดที่เป็นที่ตั้งโฮมสเตย์

คำหลัก

โฮมสเตย์ การพัฒนาเครือข่ายโฮมสเตย์

ABSTRACT

Project Code : RDG4950095

Project Title : Network Development for Homestay in The Lower Northeastern
Part of Thailand

Investigators : Niyomna T 1., Teekachunhatien T 2., Jinagool D 3.,
Prathumma N 4., Phromsorn T 5.,
Suranaree University

E-mail Address : toon@sut.ac.th

Project Duration : 1 June 2006 - 31 May 2007.

The objectives of this study were to 1) gain informations on homestays, 2) develop network of homestays, and 3) develop strategies on network supporting for empowerment and area-based tourism management development for sustainable of homestays in the Lower Northeastern Part of Thailand. The data were collected in both certified and non-certified homestays according to Thai homestay standard of the Ministry of Tourism and Sports.

Both primary and secondary data were collected by observations, interviews with the key informants, and the 3-day workshop to stimulate experience exchanges among different homestays. Data analysis was done mainly by content analysis.

The study revealed that there were 26 homestays in the Lower Northeastern Part of Thailand among which 13 homestays had been certified by the Ministry of Tourism and Sports. Eight homestays were located in Nakhon Ratchasima, while 5 located in Ubon Ratchathani province. All homestays in the Lower Northeastern Part of Thailand could be classified into 4 categories according to their prominent characteristics; 1) rural way of life with local products and archeological sites, 2) magnificent location with beautiful nature, 3) indigenous outstanding animals such as elephant, and 4) the gate way to neighbouring countries. The main problems of the homestays cover public relations, welcome activities, service quality and career development.

It was found that only homestays in Nakhon Ratchasima province had developed their networks, while the other in the Northeastern Part had not yet developed. According to the workshop arranged by our reserachers, the homestay networks could not be developed during this workshop because some of the participants were not the main representatives of their homestays and the workshop duration was short. However, it could be concluded from the workshop that activities which can create the networks of the homestays in the Lower Northeastern Part of Thailand are 1) annual meeting among the members, 2) network committee setting up, 3) rules and regulations development , 4) network newsletters distribution , 5) network annual report publication, 6) website construction and VCD production for network promotions, and 7) mobilizing workshop organization.

From the workshop, the following 4 network supporting strategies were suggested to create the empowerment of development and management of area-based tourism; 1) public relations through foreigner husbands, 2) long term foreign visitors promotions e.g. Sasorm Homestay which has been the host for foreigners continuously for 3 years, 3) organizing annual activity for the foreign tourists in any homestay, and 4) exploring tourist routes on Thai-Laos and Cambodia border for homestays located on the border e.g. Lardchalerm ,Taloung homestays and Lalom homestay.

Keywords :

Homestay, Network Development for Homestay